

UIT DE SCHRIFT.

Zekerheid.

Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven. 1 Johannes 3:14

Wij weten.

Sterke uitdrukking; — vooral in dezen tijd.

De apostel heeft het over zijn „staal“ voor God. Scherp onderscheidt hij „den dood“ en „het leven“; de oude natuurlijke verhouding van den mensch tot God, en de nieuwe verhouding der genade.

Niet over allerlei geestelijke toestanden en stemmingen en ondervindingen gaat het hier dus; neen, de felle blik van den apostel der liefde — immers ziet de liefde scherp — dringt dóór tot den bodem van 's menschen bestaan voor den Rechtvaardige, — het volstrekte, het „een van tweeën“.

Onze stemmingen en toestanden zijn altijd betrekkelijk. Zij wisselen af. En onze tijd, die het relatieve mint, behaagt zich daarin; ook op godsdienstig gebied. Wie velelei schakeeringen en wendingen in het geestelijk leven weet te teekenen, heeft het oor der gemeente. En zeker, — het bestaan en de waarde daarvan mag niet miskend. Het winter- en zomert nu eenmaal over den kruin van onzen levensboom, en wij behooren met deze feitelijkeit te rekenen. Maar toch is de vraag gewettigd, of hier geen gevaar dreigt. Het is zoo aantrekkelijk in het relatieve te blijven hangen. Het is ook gemakkelijk. Men gewent er zeer spoedig aan. De afwisseling is niet erg verontrustend, want zij is eene wet op dat gebied. En zoo zien we, dat vele zielen jaar aan jaar blijven dobberen in onzekerheid, in zoeken, in hopen en vreezen, en den drang verleen om naar de diepte der zekerheid af te steken; zij hebben langzamerhand het betrekkelijke aangeleerd en aangezien voor het normale.

Hier tegenover nu staat dat farsch-op-schrikkende van den apostel: Wij weten. Dat besliste af-dalen naar den diepen grond waarin het anker vastligt, en waarboven de boei op het water heen en weer schommelt.

Wij weten.

Hier is de vaste kennis, uitgesproken met klaren blik, voor het aangezicht van God.

Hier is de zekerheid.

Is ze oppervlakkig?

Ja, — zoo wordt ze vaak gesmaald door onvaste zielen, die zichzelf en anderen hebben leeren behagen in de betrekkelijkheid, in de onbeslistheid, in de deining van hun toestanden en gestalten.

Maar wel verre van oppervlakkig te zijn, is deze zekerheid juist het resultaat van den heiligen durf om naar de diepte af te steken.

Want in die diepte ligt het volstrekte.

In die diepte ligt — leven of dood.

„Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven.“

Hoor wat Johannes aandurft. Hij durft het „een van tweeën“ onder de oogen te zien. Hij durft te weten of hij dood is of levend.

En hier is de oorzaak, waarom zooveel het niet „weten“. Deze onzekerheid komt niet dáár uit voort, — gelijk zij zelf zeggen — „dat het maar zoo gemakkelijk niet gaat“, maar juist hieruit, dat het zoo erg gemakkelijk gaat. Men blijft zoo veilig boven drijven. Men durft niet ónder te gaan. Veler onzekerheid en twijfeling komt voort uit vrees; vrees voor de uitkomst van hun onderzoek; vrees om af te dalen en door te dringen tot de diepte van hun „staal“ voor God.

En ja, dan is de Heere nog zoo goed en getrouw, om, als er waarachtig een beginsel van vreeze Gods in zulke zielen ligt, bij het naderend leveuseinde, als het op sterven aangaat, nog het oog te verlichten en de nevels te doen opklaren; maar dan gaat het toch door de vaagheid der diepte heen; dan forceert God wat altijd door hen werd uitgesteld.

Wij weten.

Mijn lezer, wilt ge het wáárlijk weten?

Dan moet ge beginnen met de waarheid, — dood of leven. Dan moet ge uw gekoesterde veiligheid durven verlaten, en uw vorms van God aahooren. 't Geheim ligt ook hier in het woord: „Wie zijn leven zal willen verliezen“...

isch gezegd, in den heden had den om, en van een hadigd offerve hebben, evenma impelmenbel, of te, verontreinig waren zij door religie heel veel heeft aan Zijn zijn gedraai van om hun eigen in die profeten verworpen wingen bij God udeling en onze hte tuinen, die ... als „die is ar Hij licht — de naieve pla-

omt: het zelf-jaling van mijn ngelen en „alle ltheit van mijn order kom dat eens weer, het het, ongecontre meervoert lung ziten, maar ook Vat behoort tot naam is“ (moie of Gods sabbath wordt?), vraagt er de vraag, of s. En dan kom n gebéd. Het ware God. Dims an hebben ge die zich in Zijn l. De inhoud sl zijn; er moet gaan (voorál od: bidden om Met het volle eentratie en ons eigen leven.

DāN staat er; maar dat lang ennis. „Rechte is der ellende het het kompas ing van het ge lg: de veroot er „voor het j!“; d.w.z. vol et transcendent der kent vr. 117 nog verder ge

beeld, maar het le confessie tel als ware zij een menvloeijing van Godswege open christelijke deug venmin heel be egenovergestelde treven zijn. Om iteit geen mate- geen onchrisie schap met eigen tel“ spreekt al en ons bewaig

maire en secun sschen gemeting genblik, dat wij ing van de som kheid van onze zijn. Daarom kan t zijn hart late even“, maar ook geeft. De nati- reenzelvigd met en doek om te d van anderen ud. De eerlijk ek, legt hem op i heeft geen be

natuursteen, maar e of versche steen

1. Ik schaam mij mijn spel van eerijds niet“.

geslagen tweeheid verdwijnen moge; het is de weg van den man, die niet naief durft zijn, maar die worstelt om weer te komen tot het eenmaal naief mögen zijn, onverhindert. Maar vandaag kan dat nog niet! Trouwens, God is toch een Licht en gansch geen duisternis is in Hem? Zul len wij, menschen, dan, naief, sluiers laten hangen over ons diepere leven, zonder ze ooit, mannelijk, profetisch, op te tillen, te verscheuren, zooveel het in deze „bedeeling“ kan? Maar neen, want „de ziel des menschen is een lamp“ (Spr.). Een lamp van God? Een lamp der zelfkennis en der zelf-onderzoeking, die de natuurlijke mensch, dat schep sel van „God“, vrijwel uit handen geven mag, als hij eenmaal Jahwe, den BONDS-god, gevonden heeft? Neen, neen, de ziel des menschen is een lamp des HEEREN, een lamp van Jahwe. De bijzondere openbaring en genade (in den naam Jah we besloten) die leeren de critische houding tegen over uzelf, de gansch on-naieve zelfontleding, want die lamp van Jahwe „doorzoekt de binnenkameren van den schoot“. Ja, als we de Spreuken eens doorgingen, hoeveel zouden we nog vinden?

Neen, van den naieven mensch als zoodanig houdt de bijbel niet. De wedergeborene wordt het ook, aan dezen kant van het graf niet opzettelijk gemaakt door de genade. Hij kan het zijn door de natuur, krachtens aanleg. Maar dat blijft dan ook enkel een formeele levensvorm van zijn „natuurlijk“ bestaan, en die natuur wordt door de genade niet te niet gedaan, maar ook niet van de „natuurlijkheid“ ontheven.

En zoo kunnen we doorgaan. Lees de psalmen? Naief? Maar wat is de kreet: doe mij recht o God tegen mijn wederpartijders, anders dan een Karmel binnen 4 muren? En over Karmel is 3½ jaar gebroed. In zulk een gebied ligt spanning, en perspectief, en komt iemand aan 't woord, die zijn vijanden kent, en God, en ook zichzelf. De naieve kind-mensch werkt zonder bijbedoeling, gelijk men zegt. Maar dit neemt niet weg, dat de bijbel zelf toch maar aan wie eenmaal werkt door de liefde, paedagogisch, het uitzicht geeft op loon, grooter of kleiner, al naar gelang het leven was. En wie kan de bergrede aan, en is naief op het zelfde oogenblik?

Ja, maar men wijst op het „kind“, dat Jezus in het midden stelde: „indien gij niet wordt als de kinderkens“... En „der zoodanigen is het koninkrijk der hemelen“. Wat willen we nog meer, vraagt men. Maar men vergeet, dat deze tekst juist het grootste kruis is voor de droomers van het naieve gevoel. Een kind, dat kind is, dat wordt „naievelek“ min. Maar een man, ³⁾ die het bevel krijgt, niet om een kind te ZIJN, doch om het te WORDEN, die moet zich geweldig in spannen, en jagen naar zijn doel; die komt pas op dien weg naar het kindschap (de hemel al weer met zijn recht van naiviteit) toe aan Paulus' woord: toen ik een kind was, sprak ik als een kind... maar nu heb ik teniet gedaan hetgeen eens kinds was, Trouwens, hetzelfde hoofdstuk — Matth. 18 — dat het kind als model ⁴⁾ aanwijst, spreekt het wee uit over iemand, die één van de kleinen een aanstoot geeft. Is daar al weer niet de eisch van opzettelijke inspanning in een leven van de uiterste gecompliceerdheid?

Wat zouden trouwens de teksten, die ons spreken van den „eenvoud“? Of het voorbeeld van Christus?

Maar laat ons die vragen bewaren voor het volgend nummer.

K. S.

³⁾ Men bewere niet, dat in Matth. 18 de bedoeling is: gij zijt nu in uw „natuurlijkheid“, onbekeerd staat wel „mannen“ van eigengerechtigheid, maar gij moet nog wedergeboren worden, en dan zal de uitwerking van dat andere, nieuwe leven, u wel tot „kind“ maken. Was het zoo bedoeld, dan zou mijn opmerking over het „kind WORDEN“ niet juist zijn, omdat dan tusschen het „man“ zijn naar de „natuur“ (het „vleesch“) en het „kind worden“ moest liggen de wedergeboorte, waarbij de mensch geheel lijdelijk is, en eerst daarna te openbaren, mee door eigen wilskracht, wat in hem ligt. — Maar zoo staat het niet. Men leze in Matth. 18 nog eens na, wie aangesproken zijn. Het zijn de discipelen. Wedergeboren dus. Maar ze moeten kinderen „worden“ (ik daal nu niet af in de details van het hoofdstuk, waarop Prof. Grosheide, Konink, Mt., vooral bij vs. 5, blz. 216, wijst, maar volg eens even den gewonen gang der aan dit hoofdstuk doorgaans verbonden redeneering). Het kinderen „worden“ is dus een daad, opzettelijk, ook van de wedergeborene individuen zelf. Dat de discipelen in Matth. 18, ondanks den omgang met Christus er nog zoo weinig van bezitten, komt o.m. door een verkeerd inzicht (intellectueel) omtrent het koninkrijk der hemelen, en zijn weten. Reflexie, onderwijs, nadenken, oefening, opzettelijke askese, en vrede „making“, etc., moet ze brengen, waar ze zijn moeten. Deze tekst, zelfs in zijn positieven vorm van aanhaling, is dus de crux voor wie de naiviteit eruit leeren wil als christelijke deugd, al meent men juist zich daarop te kunnen beroepen.

⁴⁾ Ook hier weer de populaire exegese. Zonder critiek.